

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

*Նվիրվում է ԵՊՀ արևելագիտության ֆակուլտետի
հիմնադրման 50-ամյակին*

№ 15

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2019

ЕРЕВАНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВОСТОКОВЕДЕНИЯ

ВОПРОСЫ ВОСТОКОВЕДЕНИЯ

*Посвящается 50-летию основания факультета востоковедения
ЕГУ*

№ 15

Ереван
Издательство ЕГУ
2019

YEREVAN STATE UNIVERSITY
FACULTY OF ORIENTAL STUDIES

JOURNAL OF ORIENTAL STUDIES

*Dedicated to the 50th anniversary of the foundation of the faculty
of Oriental Studies of YSU*

№ 15

YEREVAN
YSU PRESS
2019

**Հրատարակվում է Երևանի պետական համալսարանի
արևելագիտության ֆակուլտետի
գիտական խորհրդի որոշմամբ**

Խմբագրական խորհուրդ՝

Մելքոնյան Ռուբեն բ.գ.թ., պրոֆեսոր (խմբագիր)

Մելիքյան Գուրգեն բ.գ.թ., պրոֆեսոր

Խառատյան Ալբերտ պ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից-անդամ

Սաֆրաստյան Ռուբեն պ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

Հովհաննիսյան Լավրենտի բ.գ.դ., պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ թղթ.-անդամ

Հովհաննիսյան Դավիթ բ.գ.թ., պրոֆեսոր

Սաֆարյան Ալեքսանդր պ.գ.թ., պրոֆեսոր

Ոսկանյան Վարդան բ.գ.թ., դոցենտ

Քոչարյան Հայկ պ.գ.թ., դոցենտ

Սարգսյան Լևոն պ.գ.դ., պրոֆեսոր

Կարապետյան Ռուբեն պ.գ.դ.

Տեր-Սաթևոսյան Վահրամ պ.գ.դ.

Գրեկյան Երվանդ պ.գ.դ.

Րեպենկովա Մարիա բ.գ.դ., պրոֆեսոր (Ռուսաստան)

Կուզնեցով Վասիլի պ.գ.թ., դոցենտ (Ռուսաստան)

Էքմեքչյան Լեոնա PhD (ԱՄՆ)

Իլյա Յակուբովիչ բ.գ.դ., պրոֆեսոր (Գերմանիա)

Ահմադջան Ղուրոնբեկով բ.գ.դ., պրոֆեսոր (Ուզբեկստան)

CONTENT

Davit Hovhannisyan

THE RESULTS OF WWI AND THE LOGIC OF CURRENT
DEVELOPMENTS IN THE MIDDLE EAST 8-13

Sarah Irving

EXCAVATING THE SUBALTERN: STUDYING THE LIVES
OF PALESTINIAN PEASANT WOMEN PRE-WWI 14-26

Mariam Elmasyan

IBN AL-MUQAFĀ‘A’S SYSTEM OF ETHICS ON THE BASIS
OF AL-ADAB AL-SAGHIR AND AL-ADAB AL-KABIR 27-34

Hayk Kocharyan

ISLAMIC PROTECTION CONTRACTS SYSTEM AND
THE ARMENIANS IN EARLY UMMAH 35-42

Alice Eloyan

THE STRUCTURAL CLASSIFICATION OF THE KHABARS
OF “ANSĀB AL-ASHRĀB” 43-50

Sona Tonikyan

ON THE PROBLEM OF ORGAN TRANSPLANTATION
IN ISLAM ACCORDING TO YUSUF AL-QARADAWĪ’S
FATWAS 51-56

Shushan Kyureghyan

“THE DEVIL’S DECEPTIONS IN THE RELEVANCE OF
READING THE QURAN ACCORDING TO ‘IBN AL-JAWZĪ’S
“TALBĪS IBLĪS” 57-63

Svante Lundgren

THE ASSYRIAN LOBBYING AT THE PARIS PEACE
CONFERENCE – MYTHS AND REALITY 64-69

Lilit Safrastyan
BETWEEN TWO WORLDS:
THE READING OF THE EXILE EXPERIENCE OF
IRANIAN WRITER GOLI TARAGHI70-80

Noonik Darbinian
IRANIAN POST-MODERNISM: THE SAQQA-KHANEH
ART MOVEMENT 81-89

Gohar Iskandaryan
THE UNITED STATES-IRAN POLICY DYNAMICS
IN 1993-2016.....90-111

Tereza Amryan
THE IDEA OF SECRET MYSTICAL KNOWLEDGE
IN YEZIDI RELIGIOUS HYMNS.....112-121

Nshan Thomas Kesecker
THE HISTORICAL GILGAMESH AND KINGSHIP
IN THIRD-MILLENNIUM MESOPOTAMIA.....122-129

Gevorg Sahakyan
“VICTORY HAS A THOUSAND FATHERS, BUT DEFEAT IS AN
ORPHAN”: WHO IS TO BE BLAMED FOR TURKS’
DISINTEGRATION IN GERMANY?.....130-140

BOOK REVIEW

Alexander Safaryan, Naira Poghosyan
Safrastyan R., Melkonyan R., Ter-Matevosyan V., Dumanyan A.,
Chakryan H., Geghamyan V., Hovhannisyan A., History of the
Republic of Turkey, Yerevan, 2018, 364 p.141-144

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Դավիթ Հովհաննիսյան

ԱՌԱՋԻՆ ԱՇԽԱՐՀԱՄԱՐՏԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐՆ ՈՒ
ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՎԵԼՔԻ ՆԵՐԿԱ ՉԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐԻ
ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ.....8-13

Սամա Իրվինգ

ՀԵՏԱՉՈՏԵԼՈՎ «SUBLATERN». ԱՌԱՋԻՆ
ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱՉՄԻ ՆԱԽՕՐԵԻՆ
ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻ ԳՅՈՒՂԱԲՆԱԿ ԿԱՆԱՆՑ ԴՐՈՒԹՅԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒՄԸ.....14-26

Մարիամ Էրնայան

ԱԲԴԱԼԼԱՀ ԻԲՆ ԱԼ-ՄՈՒԿԱՖՖԱՅԻ ԷԹԻԿԱՅԻ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ «ԱԼ-ԱԴԱԲ
ԱԼ- ՍԱԴԻՐ» ԵՎ «ԱԼ- ԱԴԱԲ ԱԼ-ՔԱԲԻՐ»
ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ.....27-34

Հայկ Քոչարյան

ՀՈՎԱՆԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ՀԱՅԵՐԸ ՎԱՂ ՈՒՄՄԱՅՈՒՄ.....35-42

Ալիս Էրոյան

«ԱՆՍԱԲ ԱԼ-ԱՇՐԱՖ»-Ի ԽԱԲԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՅԻՆ
ՈՒ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ.....43-50

Սոնա Տոնիկյան

ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ՏՐԱՆՍՊԼԱՆՏԱՅԻԱՅԻ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆ
ԻՍԼԱՄՈՒՄ ԸՍՏ ՅՈՒՍՈՒՖ ԱԼ-ԿԱՐԱԴԱՈՒԻԻ
ՖԵԹՎԱՆԵՐԻ.....51-56

Շուշան Կյուրեղյան

ՍԱՏԱՆԱՅԻ ԽԱԲԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՂՈՒՐԱՆԻ ԸՆԹԵՐՑՄԱՆ
ՀԱՐՑՈՒՄ ԸՍՏ ԻԲՆ ԱԼ-ՉԱՈՒԶԻԻ «ԹԱԼԲԻՍ ԻԲԼԻՍ»
ԱՇԽԱՏՈՒԹՅԱՆ.....57-63

Սիվանտե Լունդգրեն

ԱՍՈՐԱԿԱՆ ԼՈՔԲԻՆ ՓԱՐԻՉԻ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎՈՒՄ.

ՄԻՖԵՐ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.....64-69

Լիլիթ Սաֆրասայան

ԵՐԿՈՒՄ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐԻ ՄԻՉԵՎ

ԸՆԹԵՐՑԵԼՈՎ ՊԱՐՄԻԿ ԳՐՈՂ ԳՈԼԻ ԹԱՐԱՂԻԻ

ՎՏԱՐԱՆԴԻՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ.....70-80

Նունիկ Դարբինյան

ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՊՈՍՏ-ՍՈՂԵՌՆԻՉՄ՝ ՍԱՂԱԽԱՆԵՀ

ԱՐՎԵՍՏԻ ՇԱՐԺՈՒՄ.....81-89

Գոհար Իսկանդարյան

ՄԻԱՑՅԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ-ԻԻՀ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ԴԻՆԱՄԻԿԱՆ 1993-2016ԹԹ.....90-111

Թերեզա Անդրյան

ԳԱՂՏՆԻ, ԽՈՐՀՐԴԱՊԱՇՏԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔԻ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

ԵԶԴԻԱԿԱՆ ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԻՄՆԵՐՈՒՄ.....112-121

Նշան Քեսեփեր

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԳԻԼԳԱՄԵՇԸ ԵՎ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ

ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ Ք. Ա. ԵՐՐՈՐԴ ՀԱԶԱՐԱՄՅԱԿԻ

ՄԻՋԱԳԵՏՔՈՒՄ.....122-129

Գևորգ Սահակյան

«ՀԱՂԹԱՆԱԿՆ ՈՒՆԻ ՀԱԶԱՐ ՀԱՅՐ, ԲԱՅՑ ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

ՈՐԲ Է». Ո՞Վ Է ՄԵՂԱՎՈՐ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅՈՒՄ

ԹՈՒՐՔԵՐԻ ԱՊԱԻՆՏԵԳՐՄԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄ.....130-140

ԳՐԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ

Ալեքսանդր Սաֆարյան, Նաիրա Պողոսյան

Սաֆրասայան Ռ., Մելքոնյան Ռ., Տեր-Սարգսյան Վ.,

Դումանյան Ա., Չաքրյան Հ., Գեղամյան Վ.,

Հովհաննիսյան Ա., Թուրքիայի Հանրապետության

պատմություն, Երևան, 2018, էջ 364.....141-144

THE STRUCTURAL CLASSIFICATION OF THE Khabars OF “ANSĀB AL-ASHRĀB”

Keywords: *Nasab, khabars, Ansāb, al-ashrāf, al-Balādhurī*

This article is a textual analysis of the khabars of “Kitāb Ansāb al-Ashrāf,” written by 9-th century Muslim historian and genealogist Aḥmad ibn Yahyāal-Balādhurī . It classifies the khabars based on to their content and structure into the following five types:

1. Khabars containing Biblical elements
2. Genealogical khabars
3. Biographical khabars
4. Military khabars
5. Khabars containing miraculous elements

The first type of khabars weave together Biblical tradition and the ancient Arab lore on the extinct legendary tribes. **The second type of khabars** are narrations about a famous person or persons, from this or that forefather, and sometimes have the form of a list. **The third type of khabars** are more narrative, more vivid as they are dedicated to the life or activities of one prominent personality often recalling rather interesting and memorable events from his life. **The fourth type of khabars** detail the military exploits of the Prophet Muhammad or his companions in chronological order. The structure of this type of khabars are more schematic than the former types, but sometimes they also contain poetic praises for the victory or heroic deed of a tribe or a person. **The fifth type of reports** contain miraculous elements in telling about their heroes. These stories typically do not contain poetic passages, nor impart genealogical

¹ PhD, Associate Professor, Department of Arabic Studies, Yerevan State University, e-mail: aeloyan@ysu.am

information since the key purpose is to record some sort of a miracle, an extraordinary phenomenon, or an event.

The Structural Classification of the khabars of “Ansāb al-ashrāb”

This article is a textual analysis of the work written by nineteenth century Muslim historian and genealogist Aḥmad ibn Yaḥyāal-Balādhurī (d. 279/892-893) entitled “Kitāb Ansāb al-Ashrāf” (“The Genealogies of Nobles”) – hereafter referred to as “Ansāb²”, to identify new semantic and functional characteristics and expression forms in the context of Arab Muslim written culture, and classify the historical reports, khabars,³ of “Ansāb” according to their content and structure. I have classified them into five types, each of which uses a distinct set of images and cultural references in order to lend authority to its classification, and each serves a distinct purpose for its audience.

1. Khabars containing Biblical elements
2. Genealogical khabars
3. Biographical khabars
4. Military khabars
5. Khabars containing miraculous elements

The first type of khabars weave together Biblical tradition and the ancient Arab lore about the extinct legendary tribes, such as the Ād, Thamūd, Jurhum, etc. Khabars containing Biblical elements usually are not accompanied by poems: poetic couplets emerge for the first time in the lore about extinct Arabic tribes or pedigree Arabs. At times, these reports are used to lend authority to the lineage of this or that group, by showing that it is more ancient, hence more noble. Here is an example: “Aḥmad b. Yaḥyā b. Jābir said: according to a group of learned men, Noah is the son of Lāniq, the son of Mutūshlakh, the son of Akhnūkh (who is Idrīs).

And it has been said: when Qāin killed his brother Hābīl, Ādam had another son, named Shīth (Seth). And Ādam said: this is the gift from Allāh,

² Al-Balādhurī, Ahmad b. Yahya, Ansāb al-ashrāf, vols. XIV ed. M. Hamīdullah 1952-54.

³ The medieval Arabian texts, as a rule, are not an indivisible narration, but are divided into relatively small sections *khabars* (literally “news”, “message”, “information”) and each of them is devoted to a separate event, saying, an idea and so on. For details see: Оганесян Д. А., Хавар в культурном сознании доисламской и раннеисламской Аравии. Всесоюзная конференция по проблемам арабской культуры, М., Наука, 1982.

and Allāh gave another generation instead of Hābīl (Abel), and he was called Seth – gift of Allāh. He told referring to Muhammed ibn Ishāq ibn Yasār, and said: Akhnūkh was called Idrīs, since he was the first to write by pen and study books. He said: and Anūsh was the first to plant a palm-tree and wheat and he spoke with wisdom. And some of Madina’s people said: “He is the gift of Allāh for Noah ibn Salikān ibn Muthuba ibn Idrīs, peace upon him, Ibn al-Zāyid ibn Muhalhil ibn Qanān ibn al-Tāhir ibn HabaAllāh ibn Ādam, and it was assumed that it is taken from al-Zuhri. And what was said earlier is more trustworthy and more well-know⁴.”

The second type of khabar are narrations not only about Arabs, but also notorious Jews. These khabars usually start with the origin of a famous person from a certain forefather. They are full of aesthetic detail and extraordinary events. They usually focus on man’s environment, recording the most unusual, the most extraordinary, and the most rare things. Human characters are not the focus of the narration as they form part and parcel of the world that surrounds them, just as anything else. The protagonist is not focused on himself and is merely part of the larger picture. Here is an example: “The names of famous Jews: they are from Banīal-Naḍīr – Hayyay, Mālik, Abū-Yāsir, Judī banuAkhtab. And for them this verse of Quran has been descended from above: “Indeed, those who disbelieve - it is all the same for them whether you warn them or do not warn them - they will not believe.” To his saying “great punishment.”⁵” (Q. 2:6-7).

The name of Sallam’s wife is Zeynabbint al-Hāriḥ. She gave to the Prophet of God a poisoned sheep. And Kināna, Rabī’, and Rāfi’, and AbūRāfi’ (his name is Sallām) are the sons of Abūal-Haqīq. And Ka'b ibn al-Ashraf al-Tā’ir is from the tribe of Nabhān, ally of the sons of al-Naḍīr tribe, and his mother is AqīlabintAbī al-Haqīq. His father had shed the blood of his people and he came to al-Madina. Ka'b was tall in heights, huge, with big belly and a big head. He, who had said on the day of Badr [battle]: “The belly of earth is better than its spine: these are the kings of

⁴ See Ansāb, vol. I, page 3

⁵ Qurān, 2:6-7

men, i.e. the Qurayshits, who have already obtained nobility...”⁶

Such reports usually end in a poetic line which adds aesthetic value to it, while furnishing some additional details. Additionally, they usually contain the author’s judgement towards this or that information source. For example: “The sons of Qurayzawere al-Zubayribn BāṭāIbn Wahb. Ka’abibn Asad. AzālibnShamūil. Sahl ibn Zaid. Wahbibn Zaid. ‘Alī ibn Zaid. Qardam ibn Ka’ab. Rafī’ ibn Ramīla, Rafī’ ibn Harīmīla, he converted to Islam, and about whom the Prophet, may Allāh bless and greet him, said on day of his death: “The greatest of the hypocrites died today”.

In my classification, I have used the term “genesis” as a synonym for “genealogy,” which is better rendered by the term *nasab*, i.e. an agnatic genealogical chain expressed in the form of a list or a family tree. This kind of genealogies are of linear nature, expressing the kinship line deriving from the ancestor, while its branches are segmented.

Unlike the described genealogical narrations, “Ansāb” contain list-like genealogies bearing the following structure: “The sons of X – Y and Z.” This form of kinship expressed in similar genealogies is traditionally called “external” vs. “internal”, which has the following schematic structure: “X’s son, Y’s son”. For example: “The sons of ‘Akk ibn ad-Dīth (and the name of ‘Akk is “al-Hārīth”) are al-Shāhid, and Suhār, and his name is Qālib, and Subī’Durj and Qarn, and they are in al-Azd. They say:Qarn ibn ‘Akk ibn ‘Adnān ibn ‘AbdAllāh ibn al-Azd.”

The sons of al-Shāhid ibn ‘Akk are Ghāfiq and Sā’ida.

The sons of Ghāfiq are Li’sān, and Mālik, and Qiyāta, with al-ta’.

The sons of Suhār ibn ‘Akk are al-Samanā, and ‘Ans, and Baulān...

The sons of Li’sān ibn Ghāfiq are al-Hūtha, and Aslum, and Akram. And the sons of Akram are Wuā’il, and Riyyān, with al-ra’ and Khidrān.

And the sons of Mālik ibn Ghāfiq are Rahna, and Suhār...”⁷

Biographical khabars are more full of narrative detail, more vivid as they are dedicated to the life or activities of a one prominent personality, often recalling rather interesting and memorable events from his life, or his outstanding sayings. These khabars are replete with poetic passages. From

⁶ Ibid, p.284

⁷ Ibid, p.14

this perspective, the biographical khabar about AbdAllāh Ibn al-Muqaffa, found in Balādhurī’s “Ansāb”: “‘Abd Allāh b. al-Muqaffa’ was from a family of a noble Iranian. His father had entered the service of al-Ḥajjāj, but had gone against him because of money. For that, he was severely beaten and his arm was broken. Hence his nickname, ‘al-Muqaffa’’, i.e. the cripple. He had outsmarted the person beating him and had borrowed money from him. His house was in the city of Basra. In order to educate his son ‘Abd Allāh, he used to invite litterateurs, and used to take him to their gatherings. “... One night ‘Abd Allāh Ibn al-Muqaffa’ entered ‘Īsā’s house and told him: I want to convert to Islam as my heart has been captured by it, and I hate Zoroastrianism. ‘Īsā told him: when the sun rises, I will gather my brothers and some notables, and they will witness your conversion. During the supper later that day, ‘Īsā invited ‘Abd Allāh to eat, but the latter refused – although he was a good eater – and just drank water. ‘Īsā asked him: you are converting to Islam tomorrow, but you only drink water? ‘Abd Allāh responded: “I don’t want to pass another day following another religion. When the sun rose, he converted.”⁸

The fourth type of khabars, military reports, detail the military exploits of the Prophet Muhammad or his companions in chronological order. In these type of khabars, the isnad, or the chain of transmitters, gradually loses its previous significance, which can probably be explained by the overpowering authority of the Prophet who is present in such traditions. These contain much less aesthetic elements. Their focus on minute, seemingly unimportant details seems to be serve the purpose of impressing upon the audience that the story is an accurate representation of the events that have taken place during Prophet’s lifetime. “The Prophet, peace and blessing upon him, set out to the campaign of Abwā’ in the month of Ṣafar, intending to travel among the Quraysh. He reached the two places, and there is a distance of six miles between them. Having encountered no resistance there, he returned. At this time the governor of Medina was Sa’d

⁸ Ibid, vol.II, pp. 536-537.

ibn ‘Abada al-Khazrajī. He (the Prophet) was away for fifteen nights⁹.”

It is followed by the campaign of Buwāt, the author of the story spends considerable time discussing the number of all of the eyewitnesses and the fallen at the battle of Badr each according to their tribal affiliation. Along with the Prophet’s campaigns, al-Balādhurī separately lists the prophet’s troops, their composition, number, and their accomplishments and respective dates.

The structure of this type of khabars reminds specific statistics since they are more schematic, than the former type of khabars despite that sometimes poetic effusions are found in respect with the victory or heroic deed of a tribe or person.

The fifth type of reports focus on miraculous events. These stories typically do not contain poetic passages, nor impart genealogical information since the key purpose is to record some sort of a miracle, an extraordinary phenomenon or an event. As an example, the following report narrates the events of the famous “Year of the elephant”, when the Prophet Muhammad is said to have been born, and when Mecca was saved from an attack by a foreign army by a miraculous swarm of birds sent by God¹⁰: “Abraha received a giant elephant as a gift, and Abraha ibn al-Ashram set out toward the House (i.e. Kaaba), but when he approached it, the elephant kneeled and did not move. The people poked him with spears but he remained motionless. Then God dispatched birds upon the army, and each of the birds had three stones, which they threw upon the enemy army, killing everyone¹¹.”

The next khabar concerns the Prophet’s miraculous night journey¹²: “It was said: the Prophet was transported by night from the Grand Mosque to the most remote mosque (al-masjid al-aqṣā), which is in Jerusalem, before the Hijra. And it has been reported: the Prophet said ‘I was asleep in the mosque of Hijr (a mosque in Mecca), when Jibrail [Gabriel] appeared to me and took me on a journey. He had brought Buraq, and I mounted him. When the Prophet, may God bless and greet him, reached Jerusalem, he was greeted by Ibrahim, Musa, and Isa, peace upon them. He was presented with two cups, one full of

⁹ Ibid, vol. I, page 287.

¹⁰ It is detailed in the Qur’anic *Surat al-Fīl*, “the Sura of the Elephant” Quran (105)

¹¹ Ansāb, p.67-75

¹² See details - Тоникян С.А., Мифологические аспекты сюжетов Корана, Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук, Ереван, 2002, стр.100-106.

milk, the other full of wine, he looked at them, took the one with the milk and drank it. It has also been reported that the Quraysh did not believe him. But he stood and told them about the journey and its signs; they asked him questions and made sure that he was telling the truth. And it has been reported: the prophet's soul was transported by night, when he was asleep in his bed¹³.

To sum up, al-Balādhūri' was familiar with all the main forms of historical reports developed by the historians of previous generations. Therefore, he did not classify the material of "Ansāb" in chronological order commonly found among Byzantine historians, nor according to royal genealogical trees. He opted for the principle of communicating the genealogical knowledge typical for Arabs. "Ansāb" is like the genealogical literary works with schematic, standard structure focusing primarily on the Prophet Muhammad, his family and the Quraish to which the Prophet himself belonged, and which was considered the elite of Arab noblemen. However, Ansāb also includes information about a number of agnatic noble families, the genealogies and biographies of high ranking officials along with the related events, as well as the genealogical lore on extinct Arab tribes.

**«ԱՆՍԱԲ ԱԼ-ԱՇՐԱՖ»-Ի ԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿԱՅԻՆ
ՈՒ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՈՒՄԸ**

**Ալիս Էլոյան
(Ամփոփում)**

Սույն հոդվածը նվիրված է 9-րդ դարի պատմիչ Ահմադ իբն Ֆահյա իբն Չաբիր ալ-Բալազուրիի «Գիյք ազնվականների ծագումնաբանության մասին» («*Kitāb Ansāb al-Ashraf*»)–ի խարարների տեքստաբանական վերլուծությանը: Սույն հոդվածում փորձում ենք դասակարգել խարարները՝ ըստ բովանդակության և կառուցվածքի՝ վեր հանելով ծագումնաբանական գիտելիքի իմաստային և գործառույթային նոր առանձնահատկություններն ու դրսևորման կերպերը: Մենք առաջարկում

¹³ See Ansāb, vol. I, p. 255-257.

ենք հետևյալ դասակարգումը. 1. Աստվածաշնչային տարրեր ունեցող խաբարներ, 2. Ծագումնաբանական խաբարներ, 3. Կենսագրական խաբարներ, 4. Ռազմական խաբարներ, 5. Հրաշապատումի տարրեր ունեցող խաբարներ:

Առաջին տեսակի խաբարներում ներհյուսված են բուն աստվածաշնչյան և հին արաբական անհետացած ցեղերի (Ադ, Սամուդ, Ջումհուր և այլն) մասին ծագումնաբանական ավանդազրույցները:

Երկրորդ տեսակը՝ ծագումնաբանական խաբարները, պատումներ են ոչ միայն արաբների, այլև՝ նշանավոր հրեաների մասին: Նշյալ բաժանումը կատարելիս ի նկատի ենք ունեցել ծագումնաբանական եզրույթի հոմանիշային տարբերակը՝ ծննդաբանություն, որն արդեն խաբար չէ, այլ՝ նասաբ, այսինքն՝ ազնատիկ ծագումնաբանական շղթա՝ արտահայտված ցուցակի կամ տոհմաձառի տեսքով՝ արտահայտելով նախահորից եկող ազգակցական գիծը:

Կենսագրական տիպի խաբարները, ի տարբերություն նախորդ ծագումնաբանական խաբարների, սյուժետային են, առավել կենդանի, քանի որ պատմում են որևէ նշանավոր անհատի կյանքի կամ գործունեության մասին:

Չորրորդ տեսակի՝ ռազմական բովանդակությամբ խաբարներում նկարագրվում են Մուհամմադ մարգարեի արշավանքները ժամանակագրական հերթականությամբ (*Ghazawāt Rasūl Allah salā Allah ‘alayhim wa salama: Ghazāt ul-Ābwā’*): Այս տիպի խաբարներն իրենց կառուցվածքով հիշեցնում են յուրօրինակ վիճակագրություններ, քանի որ ավելի սխեմատիկ են, արձանագրական, քան նախորդ տիպի խաբարները, թեև երբեմն հանդիպում են նաև բանաստեղծական գեղումներ՝ կապված որևէ ցեղի կամ անձի տարած հաղթանակի կամ հերոսական արարքի հետ:

Հինգերորդ՝ հրաշքի տարրեր պարունակող խաբարներում ներկայացվում են հրաշապատում եղելություններ ու երևույթներ, որոնց կենտրոնում հայտնվում են տվյալ պատումի հերոսները: Այս տիպի խաբարներին բնորոշ չէ բանաստեղծական ընդմիջարկումը, դրանք ծագումնաբանական տեղեկություններ չեն պարունակում, քանի որ բուն նպատակը որևէ հրաշքի, արտառոց երևույթի կամ իրադարձության արձանագրումն է: